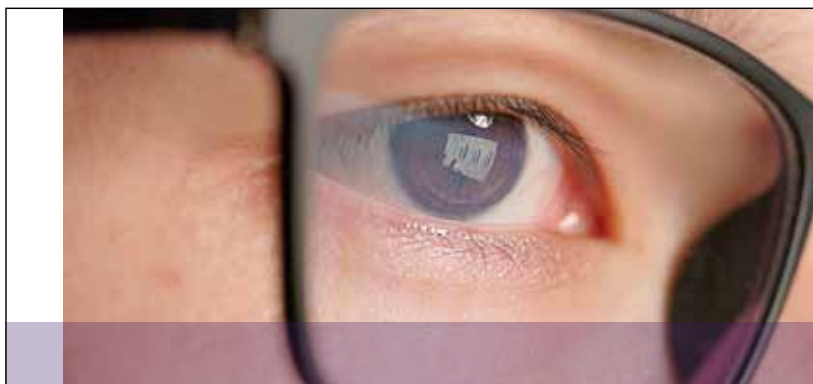

AFM is kritisch over frauderisicoanalyse accountants

Frauderisico's worden te vaak niet onderkend door accountants. Zij moeten hun professioneel-kritische instelling in de praktijk scherper toepassen, stelt de Autoriteit Financiële Markten (AFM) in een rapport. Samen met een reactie presenteert de NBA ook een beleidsvisie rondom fraude.

Scherper op frauderisico's!

Uitkomsten onderzoek naar frauderisicoanalyse door accountantsorganisaties

De AFM onderzocht de kwaliteit van de frauderisicoanalyse bij 32 wettelijke controles en presenteerde begin juni de uitkomsten in haar onderzoek 'Scherper op frauderisico's!'. Bij 27 controles constateerde de toezichthouder één of meer 'bevindingen' rondom de frauderisicoanalyse. Volgens de toezichthouder worden de formeel verplichte stappen die nodig zijn voor een frauderisicoanalyse wel doorlopen, maar is meer diepgang nodig. Ook beredeneren accountants graag waarom er geen frauderisico's zijn, in plaats van goed na te gaan hoe die risico's zich wel kunnen voordoen.

Drempelvrees

Gecontroleerde ondernemingen zijn primair verantwoordelijk om fraude te voorkomen, aldus de AFM. Maar accountants spelen wel een fundamentele rol bij het op tijd signaleren en opvolgen van frauderisico's. Opmerkelijk

is ook dat accountants soms 'drempelvrees' lijken te hebben om in gesprek te gaan met de raad van commissarissen bij een gecontroleerde organisatie. Tegelijk erkent de toezichthouder dat kantoren het inmiddels wel beter doen. Zo ziet de AFM vaker inzet van fraudespecialisten, zoals forensische accountants.

Het AFM-rapport, te vinden via afm.nl, geeft geen totaaloordeel over de kwaliteit en het functioneren van accountants. In 2024 wil de AFM opnieuw onderzoek doen naar hoe accountantsorganisaties omgaan met fraude.

Reactie NBA

De bevindingen van de AFM zijn in lijn met eerdere aanbevelingen van de NBA rondom fraude, stelde de beroepsorganisatie in reactie op het onderzoek van de toezichthouder. De NBA gaat met AFM in gesprek over de aandachts-

punten voor de sector en hoe zij kan bijdragen aan de ontwikkeling van praktische handvatten. Tegelijk stelt de NBA dat aandacht voor fraude niet alleen een taak is voor accountants, maar dat binnen de gehele verslaggevingsketen meer aandacht voor frauderisico's en voor fraudepreventie nodig is.

De NBA drong eerder, via een oorzakenanalyse en een publieke management letter, bij leden aan op een meer professioneel-kritische houding ten aanzien van fraude en frauderisico's. Het soms ontbreken van de gewenste rolopvatting was ook aanleiding voor een breed cultuurprogramma, dat de beroepsorganisatie momenteel uitvoert.

Beleidsvisie

Begin juni heeft de NBA een eigen Beleidsvisie fraude-expertise uitgebracht. Hierin stelt de NBA een aantal maatregelen voor, om de kwaliteit van de frauderisicoanalyse en de fraudeaanpak in de controle door accountants te verbeteren. Bijvoorbeeld dat accountantsorganisaties vastleggen onder welke omstandigheden en in welke fase van de controle inzet van fraude-expertise nodig is. Voordat een opdracht voor jaarrekeningcontrole wordt geaccepteerd, moet de accountantsorganisatie nagaan of voldoende fraude-expertise beschikbaar is.

De voorstellen in de beleidsvisie moeten volgens de NBA van toepassing zijn op het hele controledomein en niet alleen wettelijke controles. Meer informatie over de beleidsvisie is beschikbaar via nba.nl.

NBA scherpt handreiking over corruptie aan

De NBA heeft een gewijzigde versie van Handreiking 1137, over 'Werkzaamheden bij corruptie' gepubliceerd ter consultatie. De handreiking is vooral gericht op controles, maar bevat ook een hoofdstuk over samenstelopdrachten en onderdelen die voor alle accountants gelden.

De huidige NBA Handreiking 1137 bestaat sinds eind 2016. Sindsdien is de wet- en regelgeving voor accountants veranderd, heeft het OM het vervolgingsbeleid bij corruptie aangescherpt en is er meer zicht gekomen op nieuwe verschijningsvormen van corruptie. Verder wordt steeds duidelijker dat corruptie in Nederland wijdverbreid is, aldus de NBA. Daarom is de handreiking nu gericht op alle accountants, ook die uit de samenstelpraktijk, en sluit deze nauwer aan bij 'fraudestandaard' 240. De handreiking biedt ook steun bij de uitvoering van andere opdrachten, of

aan accountants die bijvoorbeeld als financieel directeur, intern toezicht-houder of internal auditor aanlopen tegen (mogelijke) corruptie.

Melden

Een vermoeden van corruptie moet altijd als ongebruikelijke transactie worden gemeld bij FIU-Nederland. Daarnaast zal de controlerend accountant een melding moeten doen bij het meldpunt van het korps landelijke politiediensten (KLPD), als de gecontroleerde een materiële fraude niet adequaat aanpakt. Bij oob-controles kan ook een

incidentmelding bij de AFM nodig zijn. Voor samenstelopdrachten geldt alleen de meldingsplicht voor ongebruikelijke transacties.

De 'handreiking nieuwe stijl' heeft een andere vorm gekregen dan gebruikelijk. Om het document toegankelijker te maken zijn praktijkvoorbeelden en schema's toegevoegd, is doorklikken naar toepasselijke paragrafen en externe bronnen mogelijk en is het taalgebruik versoepeld. Reageren op de consultatie van Handreiking 1137 kan nog tot 2 oktober aanstaande, via consultaties@nba.nl.

BusySeasonTalks: geen zomerstop, gesprekken weer van start

De reguliere wekelijkse ClubHouse-uitzendingen van de BusySeasonTalks waren er niet in de zomermaanden. Het team van BST liet echter wel op diverse manieren van zich horen, onder meer via podcasts. Inmiddels gaan de 'dinsdagavondgesprekken' weer van start.

Het derde seizoen van de BusySeasonTalks sloot op 1 juni jl. af met een 'live' seizoensfinale. Daarin ging het onder meer over AI, teambuilding en spiritualiteit op de werkvloer. De 'huiskamer voor accountants' was voor deze derde editie nagebouwd in de Limpergzaal van het 'oude' NBA-kantoor. Presentator Gerrit Heijkoop

sprak bij de start van de seizoensfinale met de 'grondleggers' van BST, Arif Dursun en Hakan Koçak.

Podcasts

In het afgelopen seizoen werd al duidelijk dat de 'huiskamergesprekken voor en door accountants' veel worden teruggeluisterd via Spotify. Dat was mede aanleiding om als BST-team ook in de zomer door te gaan met het organiseren van gesprekken, maar dan als podcasts. Een reeks die niet stopt na de zomer. Ook zijn podcasts gemaakt van de diverse bijdragen tijdens de seizoensfinale van 1 juni jl., die ook via YouTube als geheel terug te kijken is.

Nieuw seizoen

Vanaf 19 september gaan ook de reguliere BST-uitzendingen op Clubhouse weer van start, aldus de initiatiefnemers. Bedoeling is om meer ruimte te maken voor gesprekken over actuele berichtgeving uit de sector. Het team van BST wordt dit seizoen verder versterkt met drie nieuwe gespreksleiders. Meer informatie is te vinden via de LinkedIn-pagina van BusySeasonTalks.

NBA gaat ook dit schooljaar door met Impact Challenge

De NBA gaat ook in het schooljaar 2023-2024 verder met de campagne die scholieren en studenten enthousiast moet maken voor het accountantsberoep. De NBA Impact Challenge richt zich voortaan ook op studenten in het mbo.

Voor dit nieuwe schooljaar is in samenwerking met bureau Soapbox een nieuwe casus ontwikkeld, die in de zomermaanden is omgewerkt naar les- en voorlichtingsmateriaal. In de casus 'Inside The Box' staat een *high-end gym* centraal, een mkb-onderneming die personal training combineert met voeding. De casus kwam tot stand binnen een denktank met NBA-ambassadeurs en afgevaardigden uit het onderwijs. Uitgangspunt is opnieuw dat scholieren en studenten via het spelen van de challenge zelf kennismaken met het beroep. In de campagne spelen de NBA-ambassadeurs een belangrijke rol. Zij verzorgen op de verschillende scholen gastlessen over het accountantsberoep en spelen bij die gelegenheid de Impact Challenge met de scholieren en studenten. Inmiddels heeft de NBA een netwerk van meer dan honderd veelal jonge accountants, die als ambassadeur gastlessen op een school willen verzorgen.

Ook mbo

Dit jaar zal de NBA, naast gastlessen voor leerlingen in de bovenbouw havo en vwo en hbo- en wo-studenten, ook gastlessen verzorgen voor mbo-studenten. De eerste gastlessen worden gegeven vanaf begin september.

De finale van de komende NBA Impact Challenge vindt plaats op 8 februari 2024 bij de NBA. Net als vorig jaar organiseert de beroepsorganisatie ook weer een hackaton *Auditing the future* voor wo-studenten. Deze staat gepland op 14 maart 2024. De eerste editie van de hackathon werd dit voorjaar gewonnen door een team van de Vrije Universiteit. Meer informatie over de Impact Challenge is te vinden via de campagnewebsite accountancyietsvoorjou.nl.

Praten over de kleine mkb-praktijk: ondernemerschap, arbeidsmarkt en regeldruk

De Commissie MKB van de NBA organiseerde, samen met de Novaa en de SRA, in mei en juni twee rondetafelsessies met als thema 'Visie op kleine mkb-praktijken'.

Tijdens de twee sessies ging het over onderwerpen als vakmanschap en ondernemerschap in het kleinere mkb-kantoor, de in- en uitstroom uit opleiding en openbaar beroep, het belang van mkb-accountancy voor stakeholders en de regeldruk voor mkb-accountants.

Onder andere Gerdien Vlot (Commissie MKB), Marco Moling (Novaa) en Diana Clement en Roland Ogink (SRA) spraken tijdens beide sessies over deze thema's met gespreksleider Robert Mul (NBA). Ook ONL-voorzitter Hans Biesheuvel en NBA-voorzitter Kris Douma lieten zich horen in de discussie. Daarnaast waren er in elke rondetafelsessie circa veertig vertegenwoordigers aanwezig vanuit kleine mkb-praktijken, het onderwijs, gebruikers van accountantsdiensten, compliance- en serviceorganisaties en de young profs.

De uitkomsten van beide rondetafels zijn gebruikt als input voor een *position paper* over de kleine mkb-praktijk voor het NBA-bestuur. De NBA werkt momenteel aan een breed programma, gericht op herijking van het maatschappelijk vertrouwen, het gezamenlijk vormgeven van de beroeps cultuur en vernieuwing van beroepsprofiel, opleiding en permanente educatie. Meer over beide rondetafelsessies is te lezen op Accountant.nl.

Ledenvergadering NBA

De ledenvergadering van de NBA koos Steef Visser op 12 juni tot nieuw lid van het NBA-bestuur. Ook stemde de vergadering in met de benoeming van Carla Slotema-Tesser tot plaatsvervangend voorzitter, als opvolger van Ingrid Hems. En er waren drie Loftrompetten.

Bestuurslid Steef Visser RA (1959) is sinds 1979 werkzaam in de openbare accountantspraktijk en oprichter van Visser & Visser, waarvan hij tot eind 2022 bestuursvoorzitter was. Visser was eerder voorzitter van de Commissie MKB van de NBA. Hij is ook voorzitter van de raad van commissarissen bij Oost West Wonen te Middelharnis en actief voor verschillende maatschappelijke organisaties.

Plaatsvervangend voorzitter Carla Slotema-Tesser RA MPC CPC (1978) is directeur van de gemeentelijke accountantsorganisatie van Den Haag (GAD) en sinds december 2021 lid van het NBA-bestuur. Binnen het bestuur is zij voorzitter van de Audit en Risk Commissie. Ook is zij lid van het bestuur van de ledengroep interne en overheidsaccountants (LIO), bestuurslid van het samenwerkingsverband

Kwaliteitstoets Overheidsauditors (KOA) en bestuurslid van het stagebureau Rijksoverheid.

Aan het slot van de ledenvergadering werd aan de leden Nancy Kamp-Roelands, Martin Hoogendoorn en Frans van der Wel de Loftrompet uitgereikt, vanwege hun grote inzet voor het Nederlandse accountantsberoep. De ledenvergadering werd ditmaal gehouden in de Prodentfabriek in Amersfoort.

IN HERINNERING ROB VAN TOL

(7 september 1946-3 juli 2023)

Registeraccountant Rob van Tol behaalde zijn NIVRA-diploma in 1973 en werkte meer dan dertig jaar in de openbare accountantspraktijk. Na een start bij KPMG verbond hij zich vanaf 1971 voor ruim 25 jaar aan Arthur Andersen, tot hij in 1996 koos voor een rol als

financieel adviseur, via zijn eigen consultancypraktijk. Hij was toen al actief binnen de Commissie Jaarverslaggeving van het NIVRA, werd tevens vice-voorzitter van het College Toetsing Kwaliteit van het NIVRA en vervulde vele jaren een reeks aan toezichhoudende functies, ook in zijn eigen regio Gouda. Daarnaast richtte hij zich op vastgoedbeleggingen en was vanaf 2009 lid van de raad van toezicht van UnieNZV en Edukans.

“Een energiek en deskundig accountant die professioneel en resultaatgericht zijn eigen regie voerde”, zo schrijven zijn voormalige mede-Andersen-partners in de rouwadvertentie in NRC. “Bovenal was Rob een leermeester voor velen en een loyale partner en trouwe werker, die betrokken was bij het wel en wee van

collega's en vrienden in zijn omgeving.” Onder de ondertekenaars zijn bekende namen van oud-Andersen-partners als Jan Dalhuisen, Hans Turkesteen en Huub Wieleman.

Enkele jaren geleden liet hij zich uitschrijven uit het register van de NBA, maar Van Tol zat nog vol plannen en genoot van het leven. Zijn overlijden kwam plotseling en veel te vroeg. Op 8 juli namen zijn vrouw, kinderen, familie en vrienden afscheid van hem in de Hervormde Kerk in Haastrecht. Rob van Tol werd 76 jaar.

IN MEMORIAM

Met leedwezen maakt het bestuur van de NBA melding van het overlijden van drie collega's.

- **Lambertus Gerrit Kist RA**, Baarn, overleden 18 juni 2023, 54 jaar
- **Paulus Gerardus Hyacinthus Scheepers RA**, Hilversum, overleden 21 december 2022, 74 jaar
- **Johannes Jozef Stolp RA**, Heiloo, overleden 5 juli 2023, 86 jaar